

လားဟူစာပေပေါ်ပေါက်လာပုံနောက်ခံသမိုင်းအကျဉ်း

၁၉၁၀ခုနှစ်အထိ၊ လားဟူစာပေပေါ်ထွန်းသေးပါ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအဆက် အသွယ်ပြုလို ပါက၊ ကြားခံအဖြစ်၊ တုတ်ချောင်း၊ ကြက်တောင်တို့ကို၊ ပို ဆောင်ပြီး၊ ဆက်သွယ်လေ့ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပါးစပ်ရာဇဝင်အရ၊ ရှေးခေတ်တွင် လားဟူစာပေရှိပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းစာကို ခေါ်ပုတ်ပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်။ သို့သော်၊ လားဟူပညာရှိများ ဆာလောင်သောအခါ ယင်းခေါ်ပုတ်ကို စားလိုက်သောကြောင့်၊ စာပျောက်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ငါးဖမ်းခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်းတို့ တွင် အလွန်ဝါသနာထုံသောလူမျိုးဖြစ်ပြီး၊ စာသင်လိုစိတ် အားနည်းသောလူမျိုးစုငယ်ဖြစ်သည်။

၁၉၀၁ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၆ ရက်နေ့ တွင်၊ အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာကြီး ဂီလျံမားကတ်စ်ယန်းသည်၊ ရှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း ကျိုင်းတုံဒေသသို့ သာသနာပြုရန် ရောက်ရှိလာသည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၃၀ ရက်နေ့ တွင်၊ လားဟူ လူမျိုးထဲမှ၊ ကျရှဲပူတောင်သည်၊ ပထမဆုံး နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာခံယူပြီး၊ ခရစ်ယာန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်၊ ကရင်လူမျိုးဖြစ်သော ဆရာကြီး စောဘတေ၊ ဆရာကြီးစောဖိုးထွန်းနှင့် အခြားသောသာသနာပြုဆရာကြီးများ ရောက်ရှိလာပြီး၊ လားဟူ၊ ၀၊ အခါ၊ ရှမ်းလူမျိုးတို့ အကြား၊ သာသန ပြုခဲ့ ကြပါသည်။ သို့ သော်၊ ဒေသခံများသည်၊ စာပေမရှိ၊ စာမတတ်သောကြောင့်၊ ကြီးမားသောအခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ထို့ ကြောင့် ၁၉၀၄ခုနှစ်တွင်၊ ဘာသာဗေဒဆိုင်ရာပညာရှင်များအား၊ အကူအညီတောင်းခံပြီး၊ လားဟူ စာပေ တီထွင်ပေးရန် လုပ်ဆောင်လာကြသည်။

၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင်၊ Rev. Dr. H. C. Gibbens ရောက်လာပြီး၊ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင်၊ Rev. C. B. Antisdal နှင့် ၎င်း၏ ညီမ Miss Mary Antisdal တို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ် တွင်၊ Rev. Dr. H. H. Tilbe ရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းတို့ ကျိုင်းတုံမြို့ သို့ ရောက်ရှိလာပြီး၊ ရောမစာလုံး သင်တန်းကို အခြေခံကာ၊ လားဟူစာပေတီထွင်ပေးခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်၊ လားဟူသင်္ချာစာအုပ်၊ သင်ပုန်း ကြီး စာအုပ်၊ ပုံပြင်စာအုပ်များ နှင့် ခရစ်ယာန် ဘာသာရေးစာပေများ အနည်းအကျဉ်း ရေးသားထုတ်ဝေ ခဲ့ပါသည်။

Rev. James Haxton Telford နှင့်အတူ ဆရာဒါဂိဒ်၊ ဆရာအိုက်ပွန်းတို့ မှ ပိုင်းဝန်း ကူညီခြင်းအားဖြင့်၊ ၁၉၃၉ခုနှစ်တွင်၊ လားဟူဘာသာဖြင့်၊ ဆာလံကျမ်းကို ဘာသာပြန်ဆိုပြီးစီးခဲ့သည်။ ထို့ နောက်၊ ကျမ်းစာပုံပြင်စာအုပ်များပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင်၊ Rev. Dr. Paul Lewis မှ ဓမ္မသစ်ကျမ်းကို ဘာသာပြန်ဆိုပြီး၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ မှ ၁၉၈၀ ခုနှစ်များအတွင်း၊ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို၊ Rev. Enoch Pun မှ ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင်၊ ကျမ်းတစ်အုပ်လုံးကို ပူးတွဲပြီး၊ ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင်၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ စာအုပ်များ လားဟူဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းများ တွေ့ လာ ရသည်။

လားဟူစာပေသင်ကြားရာတွင် သက်ဆိုင်ရာအသင်းတော်၏ပါဝင်မှုမှာ အရေးပါလှသည်။ လားဟူစာပေသင်ကျောင်းမရှိသဖြင့်၊ လားဟူစာပေ အသုံးနည်းသည်။ သို့သော် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် လားဟူစာကိုသာ အဓိကသုံးသည်။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း လားဟူစာကိုသာ အသုံးပြုသည်။ လားဟူနှစ်ခြင်းအသင်းတော်များနှင့် လားဟူကျမ်းစာသင်ကျောင်း များတွင် လားဟူစာပေကို သင်ကြားပေးနေသော်လည်း၊ အရှိန်အဟုန်မြင့်တင်ပြီး၊ နည်းဗျူဟာကျကျ သင်ကြားပေးနိုင်ရန်၊ လိုအပ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။